

SCRISORI ALE LUI JAN BAUDOIN DE COURTENAY CĂTRE B.P. HASDEU

MIHAI MITU

Printre numeroșii savanți străini cu care B. P. Hasdeu a avut întinse legături științifice și de prietenie se numără și cunoscutul lingvist polon Jan Ignacy Niecisław Baudouin de Courtenay (1845—1929). Descendent al unei vechi familii franceze stabilite în Polonia cu un secol în urmă¹, după studii strălucite cu A. Schleicher, G. Curtius și G. Ascoli, Baudouin de Courtenay a profesat la universitățile din Kazan, Dorpat, Cracovia, Petersburg și Varșovia². Animator al cunoscutei școli lingvistice de la Kazan, nu a aderat exclusiv la niciun curent lingvistic al vremii, ci și-a făurit propriul său sistem lingvistic, în care punctul central l-a constituit cunoscuta „teorie a fonemului”³.

După cum se știe, B. P. Hasdeu se referă în repetate rânduri la Baudouin de Courtenay în lucrările sale, una dintre ele purtând chiar titlul *Baudouin de Courtenay și dialectul slavo-turanic din Italia. Cum s-au introdus slavismele*

---

¹ Străbunicul său, Jan Baudouin de Courtenay (1735—1822), medic și publicist, a rămas în istoria literaturii polone mai ales ca adaptator al multor comedii franceze (cf. *Bibliografia literatury polskiej, Nowy Korbut, Oświecenie*, vol. 4, Varșovia, 1966, p. 224—228).

² A încercat, fără succes, să ocupe postul de profesor de filologie slavă la Universitatea din Viena, rămas vacant prin pensionarea lui Fr. Miklosich (cf. R. Jagoditsch, *Jan Baudouin de Courtenay als Kandidat für den Wiener Lehrstuhl <1886>*, în *To honor Roman Jakobson. Essays on the occasion of his seventieth birthday*, II, The Hague—Paris—Mouton, 1967, p. 1009—1014).

³ Pentru amănunte privind viața, activitatea și concepția lingvistică a lui Baudouin de Courtenay vezi, printre altele, St. Szober, *Jan Ignacy Niecisław Baudouin de Courtenay (1845—1929)*, în „Prace filologiczne”, XV, Varșovia, 1930, p. VII—XXIII (cu o primă bibliografie, incompletă); Roman Jakobson, *Kazańska szkoła polskiej lingwistyki i jej miejsce w światowym rozwoju fonologii*, în „Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique”, Varșovia, XIX, 1960, p. 3—34; articolele omagiale ale acad. V.V. Vinogradov și Witold Doroszewski din volumul J.A. Baudouin de Courtenay, *Избранные труды по общему языкознанию*, I, Moscova, 1963. Dintre lucrările românești: Lucia Wald, *Despre concepția lingvistică a lui J.A. Baudouin de Courtenay*, în „Limba română”, VII, 1958 nr. 4, p. 5—10; Al. Graur, și Lucia Wald, *Scurtă istorie a lingvisticii*, București, 1961, p. 54—57; G. Mihăilă, *Cu privire la evoluția conceptului saussurian de „sincronie” și „diacronie” în lingvistică*, în *Probleme de lingvistică generală*, vol. V, București, 1967, p. 55—56.